

“DE GROENE AVEREESTER”

Uitgave:

Volkstuinvereniging “Avereest”

Najaar 2021

30ste jaargang

Colofon:

Ingeschreven bij de **Kamer van Koophandel** onder nummer 40059716

Bankrekeningnummer (Rabobank) **NL93RABO 0312951906**

Contributie per jaar:	€7,00
Pacht per are	€16,00
Inschrijfgeld	€5,00
Borg	€15,00

Samenstelling bestuur:

Voorzitter : Aliejenne Beumer, 06 19843250

j.a.beumer@gmail.com

Secretaris: Marja Koldenhof, 06 15476755/ 615930

jjmkoldenhof@hotmail.com

Penningmeester : Jan Siegers, , 06 43234683

j.siegers1@home.nl

Daan van den Bosch 06 49392673

tuintjeaandebalk@gmail.com

Hidde Hazekamp, 0523 614299

gh.hazekamp@gmail.com

Hilda van der Heyden, 0523 612377 / 06 45311121

vanderheydenjos@hotmail.com

Jan Vogelzang, 06 13177104

janvogelzang@home.nl

Kascommissie:

Harry ten Brink en Janny de Boer

Website:

www.tuinverenigingavereest.nl

Redactie:

Willem de Boer 612767

willemdboer@kpnplanet.nl

Klaasje Niks 614962

niks@t-mobilethuis.nl

Tineke Poortman 614182

tinekepoortman@gmail.com

Druk: De Stuw, Dedemsvaart

VAN DE REDAKTIE

Alweer een jaar voorbij, wat gaat de tijd snel.

Zo ben je in het vroege voorjaar bezig de tuin plantklaar te maken en tien à elf maanden later begin je hem winterklaar te maken.

Ondanks de coronacrisis gaat het leven door met of zonder beperkingen.

Op de volkstuincomplexen wordt hard gewerkt door onze tuiniers. Wel vaak met een praatje als onderbreking over de groei van de gewassen. Ook de vrijwilligers zijn elke woensdagmorgen druk bezig in de vlindertuin. Als het koffietijd is, komen ze vanuit alle hoeken van de tuin naar het schuurtje om letterlijk en figuurlijk bij te tanken.

Een applaus voor deze groep.

De redactie is blij met de hoeveelheid copy die ze heeft gekregen. Ze kan weer een hele digitale krant vullen. Helaas werd er copy ingeleverd na 15 oktober en is dus over de datum. Deze zal nu worden geplaatst in het voorjaarsnummer van 2022.

Zoals u weet, is er dit keer weer alleen een digitale, die te lezen is op de website van de vereniging: www.tuinverenigingavereest.nl In het voorjaar komt er ook weer een papieren versie.

Zou de jaarvergadering dit jaar wel doorgaan? Het bestuur heeft toch besloten een datum te prikken. Voor meer informatie lees de bestuursmededelingen hierover.

Hopelijk is er geen coronapas of iets dergelijks nodig om de vergadering te mogen bezoeken

De redactie hoopt dat in dit nummer voor iedereen iets van zijn of haar vinding te lezen is.

De redactie

Mededelingen vanuit het bestuur

De Ledenvergadering wordt gehouden:

maandag 29 november a.s. In de Baron

Aanvang 19.30 uur.

Tijdens de Ledenvergadering vindt er een verkiezing plaats van 4 bestuursleden. De volgende posities komen vacant:

De voorzitter, de penningmeester en 2 bestuursleden (1 lid uit Balkbrug en 1 van het Ommerkanaal.)

Voor de voorzitter, de penningmeester en bestuurslid Ommerkanaal heeft het bestuur een kandidaat gevonden. U kunt zich t/m de Ledenvergadering kandidaat stellen voor alle genoemde functies.

Fijn dat iemand zich beschikbaar heeft gesteld voor het bijhouden van de website van de Tuinvereniging. Haar naam is Linda van der Klis.

Jan Vogelzang is aanspreekpunt op het tuincomplex Ommerkanaal.

Tot nu toe ging Albert Mager over het uitgeven van de tuinen. Hij stopt hiermee.

Jan Vogelzang neemt het van hem over:

Telefoon: [06-13177104](tel:06-13177104). Mailadres: janvogelzang@home.nl

Bij ziekte, graag tijdig doorgeven aan het bestuur dat de tuin tijdelijk niet onderhouden kan worden. Verzoek aan eenieder om de paden goed bij te houden.

Poten van aardappelen in 2022: noordzijde.

We zijn op zoek naar iemand die het gras wil maaien bij de achterste paden.

Aardappels kunnen vanaf nu weer besteld worden bij Albert Mager. Telefoon: [0523-615772](tel:0523-615772). Mailadres: mager001@hetnet.nl

Ook liggen er op de jaarvergadering intekenlijsten.

Doeditdoedatdoeditdoedat

Jelmer komt van zijn werk thuis. Hij heeft er weer een zware dag op zitten. Hij werkt op een bedrijf waar allerlei tuinmateriaal zoals schuttingen, klinkers, tegels, enz wordt verkocht. Soms neemt hij zijn stappen-teller mee om te zien hoeveel kilometers hij op zo'n werkdag loopt. Soms wel tien km als het druk is.

Zijn vrouw zegt: "Ga toch lekker even op de bank liggen". Maar zodra hij ligt, hoort hij de sirene van een ambulance.

Dat geluid kent hij maar al te goed:

Doe doe doe doe doe doe doe doe
dit dat dit dat dit dat dit

En hij is al zo moe!

De geboorte van de chips

Spoorwegdirecteur Cornelius Vanderbilt was boos. In een Amerikaans restaurant kreeg hij gebakken aardappelen geserveerd. Omdat hij ze te dik en te slap vond, stuurde hij ze terug naar de keuken. Kok George Crum wilde hem dit betaald zetten door de aardappelen in flinterdunne plakjes te snijden, hard te bakken en voorgoed te verpesten met een ruime hoeveelheid zout.

Maar tot zijn stomme verbazing werd Crum overladen met complimenten door Vanderbilt, die een extra portie bestelde.

De opmars van de aardappelchips was begonnen.

DE BOER OP HET LAND

Mensen, wat zijn wij als tuinders, toch bofkonten. We worden steeds leniger. Je maakt de wervelkolom soepeler en rekt de buik- en borstspieren: de hele voorkant van je bovenlichaam krijgt een "boost".

En als je je goed achterover buigt, rek je ook nog de bovenspieren.

Wat is dan dat wondermiddel wat we in de tuin kunnen gebruiken?

Als je in de tuin aan het werk bent, doet "de boer op het land" het al van nature.

Je ziet ze vaak in de tuin bezig: even spitten, gaan staan, rondkijken, de handen in de heupen, achterover buigen. Kijk, dat is de boer op het land.

LEVE DE VOLKSTUIN.

Verskillende mogelijkheden voor hergebruik je oude fiets:

Om gras te maaien

Onkruid wieden

Fietswiel voor tomaten e.d.

Trellis maken van fietswielen voor snelgroeiende
gewassen zoals pompoen, courgette, komkommer

Niets leuker dan in de herfst en winter alvast plannetjes te maken voor het komend groeiseizoen en om iets leuks te knutselen voor de je tuin, samen met je (klein) kind.

Boven zie je een voorbeelden hoe mooi je spullen een tweede leven kunt geven

Strokenteelt: groentetuin in het groot

Als een soort automatisme zaaien de meesten van ons de worteltjes tussen de uien. Een mooi voorbeeld van combinatieteelt. De wortelvlieg heeft een hekel aan uien, de vlieg die van uien houdt heeft niets met worteltjes. Probleem opgelost en ook nog op een ecologische manier! Van kropsla is bekend dat het gewas zich prettig voelt in de aanwezigheid van prei en radijs. Zo zijn er meer voorbeelden te noemen van groentes die erg goed combineren.

Het zaaien van groentesoorten in samenhang heeft voordelen: minder vraat en een mooiere oogst. Het wordt een ander verhaal als je je tuin volzet met slechts één gewas. De kans op plaaginsecten wordt dan een stuk groter. Bij de meeste tuinders is een derde van het tuinooppervlak begroeid met aardappelen. Bij 200 tuintjes van een are is dat een oppervlakte van ongeveer 6600 m². Dat is bijna de oppervlakte van anderhalf voetbalveld. De kans op plaaginsecten wordt dan groter. Coloradokevers bijvoorbeeld, die oranje larven zijn dol op aardappelloof. Die heb je dus liever niet.

Einde van de monocultuur ?

De stap van de kleinschalige groentetuin naar de moderne landbouw is niet zo groot als je misschien denkt. De intensieve landbouw in ons land is technisch gezien van wereldklasse, vanuit ecologisch perspectief een grote ramp. Maïs, tarwe en aardappelen tot aan de horizon, het bodemleven verzwakt door het gebruik van kunstmest en gewasbescherming. Dit systeem, opgebouwd na de tweede wereldoorlog ("Nooit meer een hongerwinter!") loopt nu tegen haar grenzen aan en moet op de schop. Wat moet er veranderen ?

Minder monoculturen bijvoorbeeld, stoppen met kunstmest en het gebruik van gif. Zoeken naar natuurinclusieve oplossingen. Produceren mét de natuur. Strokenteelt misschien? Je hoort er steeds meer over. Verschillende gewassen in combinatieteelt. Net als vroeger in de groentetuin. Nu in lange stroken. Groentebedden in het groot.

Wat is strokenteelt ?

Bij deze manier van telen worden op één perceel meerdere gewassen op lange smalle stroken (meestal 6 meter breed) verbouwd. Binnen de stroken wordt mengteelt toegepast, vaak ook aangevuld met bloemrijke akkerranden. Voor een agrariër is dit een grote omslag in doen en denken. Strokenteelt levert veel winst op. Plaaginsecten komen veel minder voor, het bodemleven verbetert en de biodiversiteit van het boerenland neemt toe. Bovendien heb je minder bemesting nodig, als vlinderbloemigen (lupine en klaver bijvoorbeeld maken stikstof) worden gecombineerd met granen. Groentebedden in het groot dus. De WUR (Universiteit Wageningen), in het verleden aanjager van de grootschalige intensieve landbouw, doet al bijna tien jaar onderzoek naar de mogelijkheden van strokenteelt. Men ontdekte o.a. dat in dit systeem nuttige insecten het hele jaar door voldoende voedsel en schuilmogelijkheden hebben.

Weer terug naar de moestuin

In feite is er weinig nieuws onder de zon. Dat je groenten moet combineren met bloeiende gewassen, met fruitbomen, dat je geen kunstmest maar compost moet gebruiken, plaaginsecten op een natuurlijke manier moet bestrijden, veel wisselteelt moet toepassen dat is toch allemaal de oude weg naar Rome ? Waarom passen we deze principes wel vaak toe in de moestuin, maar niet in het groot ? Is de intensieve landbouw de kennis hiervan kwijt en veel te veel gefocust op de (wereld) productie ?

Misschien zorgt strokenteelt voor een omslag. Laten we het hopen.

JD

Bij de foto's:

boven: ontkiemend boekweit

onder: rode klaver

Vorige pagina:

Midden: coloradokever

onder: monocultuur

NADENKERTJES

= Ik heb nog vier zenuwen over en daar zit jij op te werken.

= Op een oude fiets zit meestal geen versnelling.

= Mijn slager gaat over lijken.

= Je kunt je leven niet verlengen, wel verbreden.

= Als konijnenpootjes geluk brengen, wat is er dan met het konijn gebeurd?

= Als er mensen uit je hand eten, tel dan af en toe je vingers.

= Blijf niet kwaad weg, maar kom boos terug.

= Eenvoud is beter dan twee fout.

= Twee dagen per week zijn niet interessant: gisteren en morgen

= Hoe minder men te bieden heeft, hoe mooier men de verpakking maakt.

= Ik kan heel goed zoeken, alleen het vinden is zo moeilijk.

= Liever bijdehand, dan bijdevoet, want dan moet je bukken!

= Als je nu de eerste stap zet, ben je morgen dichterbij je doel.

= De vraag is niet moeilijk, het antwoord wel.

Dat was het dit keer

STERRENBEELDEN EN DE TUIN

Westerse sterrenbeelden zijn gebaseerd op de maanden van het jaar, maar de Chinese astrologie gaat uit van een cyclus van twaalf jaar en is gebaseerd op de maankalender. Volgens de Chinese astrologie is

2021 (dat volgens deze astrologie loopt van 12 februari 2021 tot 31 januari 2022) het jaar van de **Os**. Voor mij persoonlijk was het tuinseizoen 2021 het jaar van de **Slak**. Persoonlijk heb ik erg veel last gehad van deze slijmerige diertjes. Ik kon, met name sla, zaaien wat ik wilde, maar tegen de tijd dat het goed en wel was opgekomen en ik keek of ik al wat kon uitplanten, stond er niets meer! Alles opgevreten!

Nou kun je daar natuurlijk chagrijnig om worden of gefrustreerd, maar dat helpt ook niets. Het is zoals het is. Ik heb me dus maar gericht op dat wat wel goed ging dit jaar.

Ik heb heel wat potten jam gemaakt samen met Gert, mijn man, die de kracht heeft om de potten goed te sluiten. We zijn als jam producerend duo goed op elkaar ingespeeld, zo door de jaren heen. Een fluitje van een cent, om het zo maar uit te drukken.

Mijn persoonlijke frambozenoogst is dit jaar ongekend groot. Ik heb in mijn tuincarrière nog nooit pure frambozenjam kunnen maken, domweg omdat ik daar niet genoeg frambozen voor kon oogsten. De oplossing in de afgelopen jaren voor een paar lekkere potten jam was dan ook een combinatie van bramen en frambozen ofwel bramen, frambozen en Japanse wijnbessen. Dit jaar kan ik echter een aantal potten échte, pure frambozenjam maken. De zak met bij elkaar geogste frambozen ligt geduldig te wachten in de vriezer tot ik het eraan toe heb.

Ik heb tegenwoordig de tijd aan mezelf, maar toch kan ik minder doen op een dag dan ik mezelf aan het begin van die bewuste dag heb voorgenomen. Waarschijnlijk een herkenbaar probleem!?

Vanochtend heb ik bijna twee uur appels staan schillen uit de boomgaard van mijn zwager en schoonzus, die in Surhuisterveen wonen. De appelmoes is door mij zover mogelijk voorbereid, zodat vanavond, als het jam producerend duo weer compleet is, de potten vlot kunnen worden gevuld.

Onze voorraadkast is inmiddels al behoorlijk gevuld met potten heerlijke rode bessen/rabarberjam, kruisbessenjam en jam van de combinaties die ik hierboven al heb genoemd. Verder heb ik een aantal potten augurken in kunnen maken, met dank aan een goedgeefse tuinbuurman, die ons dus ook deels de winter door helpt! Hoe mooi is dat!

Het tuinplezier gaat onverminderd door. Ik geniet volop van de tijd die ik doorbreng in mijn tuin. Zoals jullie allemaal waarschijnlijk kunnen bevestigen, werkt een tuin echt therapeutisch. Je komt er heerlijk tot rust en in balans, voor zover je dat nog niet bent.

De komende jaren hoop ik dan ook nog volop van mijn tuin en alles wat dit met zich meebrengt, te kunnen genieten. Niet te vergeten de fijne sociale contacten en de hiermee gepaard gaande gezellige kletspraatjes. Dat hoort er ook allemaal bij. Wel hoop ik het komende tuinseizoen minder slijmerige vreetgrage beestjes in mijn tuin tegen te komen! Maar we zullen zien. Que sera sera,... Whatever Will B..., Will Be.....

Hermien Wesselink

Courgette chutney

Wat te doen met vaak het overschot aan courgettes? Als de courgetteplant eenmaal groeit met vruchten en volop nieuwe bloemen vormt, dan is er geen houden meer aan. Hier nog iets leuks en lekkers wat je er ook mee kunt maken; chutney.

Van oudsher werd chutney geconserveerd op de zuren van azijn met specerijen. In deze tijd gaan we er al

iets vrijer mee om. Een lekkere chutney is smeug, fris van smaak en geeft net meer smaak aan een stukje kaas, gehaktballetje, rollade etc.

Het mooie van chutney maken is dat je helemaal los kunt gaan qua groentes en fruit. Allerlei denkbare combinaties zijn mogelijk. Kruiden erbij kan ook! Zolang je het maar aan de hartige kant houdt, dus gebruik niet teveel suiker, want dan wordt het meer jam.

Was de courgettes. Snijd de uiteinden eraf en snijd de courgettes dan in repen. Schil de gember en rasp fijn. Meng in een steelpan de courgettereepjes met de gember, kurkuma en geleisuiker.

Zet 1 nacht afgedekt in de koelkast.

Breng de courgettemassa de volgende dag aan de kook en laat nog 5 minuten borrelend koken. Vul de schone potte met de kokendhete chutney en sluit het luchtdicht af. Draai de potten om en laat ze ondersteboven afkoelen.

Voor 3 potten à 300 milliliter:

Bereidingstijd: 15 minuten en plm 12 uur wachttijd,

INGREDIENTEN:

500 gram courgettes

30 gram gemberwortel

Halve theelepel kurkuma

500 gram geleisuiker normaal

(verhouding groente-suiker 1:1)

ZILVERSCHOON

De naam Zilver Schoon (Potentilla anserina) is afgeleid van het Latijnse woord “potens” en betekent krachtig. Deze bodembedekker met zijn geveerde bladeren groeit op voedselrijke weilanden, op de oevers van rivieren en in bermen komt hij bij ons algemeen voor. De gele bloempjes verschijnen van ongeveer juni tot september. Het plantje wordt 25 cm hoog, maar vormt vanuit de wortelstok lange uitlopers,

die opnieuw wortelen. Zo kan de plant hele tapijten vormen.

Het kruid bevat looistoffen, flavonoïden ¹⁾ en andere stoffen, die krampen verlichten.

¹⁾ Wat zijn flavonoïden?

Flavonoïden zijn natuurlijke bestanddelen van planten. Ze hebben een antioxidant werking, en geven kleur aan groenten en fruit. Naast groenten en fruit, bevatten noten, thee, chocolade en rode wijn (in dat geval afkomstig van de druiven) ook flavonoïden. Ze worden ook wel als voedingssupplement aangeboden.

Omdat ze stoffen bevat die vetten oplossen, gebruikten de Germanen de plant al in combinatie met warme melk.

= In vroeger tijden gaf men aan baby's de wortel om op te sabbelen om zo de pijn te voorkomen bij het doorkomen van de tandjes

= De plant werd vroeger veel gebruikt als ganzenvoer en daarom kreeg hij de volksnaam GANZERIK.

= In tijden van hongersnood gebruikte men de wortelstok rauw, gekookt of geroosterd.

Niet alleen in Europa maar ook door de Indianen en Eskimo's.

Een aftreksel van de plant als gorgeldrank kan ook verlichting brengen bij kiespijn.

De zijdeachtige haartjes aan de achterkant van het blad zorgen voor de zilverachtige glans en geven hem daarom de naam Zilver Schoon

PLANTLABELS

Niets leuker dan in de herfst en winter alvast plantnetjes maken voor het komende groeiseizoen en om iets leuks te knutselen voor je tuin samen met je (klein)kind.

Even een paar voorbeelden hoe mooi je spullen een tweede leven kunt geven als plantlabels..

De plaatjes spreken voor zich en in je keukenla/schuur, kringloop en Action kun je volop materiaal vinden waar je mee kunt knutselen

HERFST

denbosch@loesje.nl
www.loesje.nl/denbosch

**HET IS WEER TIJD
OM WITTE STIPPEN OP
RODE PADDESTOELEN
TE SCHILDEREN**

Loesje

Dat weten/wisten wij (nog) niet!

Dat weten/wisten wij (nog) niet!

Wat weten/ wisten we (nog) niet?

... dat een spin wel zes tepels in zijn achterlijf heeft

Elke tepel bestaat uit honderden kleine spinbuisjes, die verbonden zijn met de inwendige spinklieren.

Deze scheiden spinvocht af, dat door de spindopjes naar buiten wordt geperst en meteen hard wordt.

... dat konijnen op een hoop poepen.

Het stinkt en dat is juist de bedoeling.

Het is een belangrijk informatiemiddel.

De keutels geven informatie over de leeftijd, de sociale status en het geslacht van de poeper en of deze in is voor seks.

Daarom poepen de konijnen in gezamenlijke "latrines".

... dat een slak ook opgewonden kan raken.

Maar hij neemt daar h. e. e. l v. e. e. l tijd voor.

Zodra de ene slak de ander ruikt, begint het "gevrj".

Beiden stulpen de geslachtsorganen gedeeltelijk uit en bevruchten elkaar. Wel l.a.n.g.z.a.a.m natuurlijk!.

Omdat zowel het mannetje als het vrouwtje allebei mannelijke en vrouwelijke geslachtsorganen hebben, kunnen ze elkaar bevruchten.

De bevruchte eitjes worden in een holletje in de grond afgezet

of bv op bladeren.

... dat het dansen van muggen een functie heeft.

De dans van muggen valt vooral in de winter op.—er zijn dan heel weinig insecten-

maar eigenlijk wordt er het hele jaar door gedanst.

Zo dansen wintermuggen in de winter,

dansmuggen vanaf het voorjaar en "onze"

huissteekmuggen in de zomer. Die muggendans is een mannenaangelegenheid. Door met z'n allen

tegelijktijd te dansen, hopen de mannen de

aandacht van de vrouwelijke muggen te trekken.

Lukt dat, dan mengen die zich in het gezelschap, kiezen een partner en paren.

De olijfboom

In sommige tuinen zie soms een gekweekte olijfboom groeien. Vaak heeft hij verschillende vormen.

Maar weet je, dat hij door de oude Grieken als een heilige boom werd beschouwd, omdat ze hem zagen als een geschenk van God?

Wie hem omhakte, kreeg de doodstraf. Bij de geboorte van een zoon werd een olijftak aan de huisdeur gehangen en de winnaars van de Olympische spelen werden

gelauwerd met kransen van olijftakken. De premie voor de overwinnaar bestond uit een amfoor (kruik met twee oren) gevuld met olijfolie.

Deelnemers aan de Spelen gebruikten olijfolie ook bij hun voorbereiding—inwendig en uitwendig.

Hun maaltijden werden rijkelijk met olijfolie bereid en hun lichamen werden ermee gemasseerd.

De olie beschermde de poriën tegen vuil en behoedde de huid bovendien tegen kou en zonnebrand.

Bekend is het verhaal uit de Bijbel van Noach, die na de zondvloed een duif loslaat om er achter te komen of de aarde alweer droog is en die met een olijftakje in haar snavel terug keert. Zowel het takje als de duif wordt een symbool van vrede en hoop voor Noach.

De olijfboom werd vroeger voor veel doeleinden gebruikt. Zo gebruikte men de olie om vuur te maken en later om lampen te laten branden. Maar de olie, de bladeren en zelfs de as van verbrand olijfhout werden gebruikt als medicijn. Gemengd met bijenwas werd het door soldaten op hun verwondingen gesmeerd. Ze gebruikten de olie ook om hun lichaam mee in te smeren. Daardoor kon de vijand hen minder goed vastgrijpen. Daarnaast werd de olijfolie in combinatie met andere producten voornamelijk door koninginnen en rijke vrouwen gebruikt. Maar vrouwen smeerden de olie ook in het haar.

Vele verhalen zijn te lezen over de eenvoudige olijfboom. Ook op dorre grond geeft hij lekkere vruchten af. De eerste vruchten kunnen na vier jaar worden verwacht. Tussen de twaalf en vijftien jaar geeft een olijfboom de meeste vruchten. Olijven zijn eerst groen en krijgen geleidelijk een donkere kleur, tot ze rijp zijn. De boom kan meer dan 1000 jaar oud worden. Van sommige olijfbomen op de Olijfberg in Jeruzalem, wordt wel gezegd dat ze 2000 jaar oud zijn. Sommigen kunnen wel een doorsnee hebben van ruim 1,5 meter en helemaal hol zijn en toch nog vruchten hadden.

Olijftakje

Olijven

Drukte in Kabouterdorp: de aardappels moeten de grond in.

De kabouters Henk en Henkie gaan aardappels poten. Henkie heeft al een hele tijd geoefend om de poters goed in de gaten te mikken. De hele winter is hij bezig geweest in zijn huisje. Een paar lege blikjes op de vloer en daar pingpongballen proberen in te gooien. Maar nu moet Henkie het echt doen. Hij mag niet al te veel doen, want hij is pas door dokter Siepelaria geopereerd. Ook zijn vriendje Henk is door dezelfde dokter behandeld.

Van links naar rechts: Henkie, Henk en Willy

Beiden staan op het aardappelveldje. Met zijn schopje maakt Henk gaatjes en Henkie mikt de aardappels er precies in. Het gaat allemaal prima en aan het eind geven ze elkaar een high-five.

Op het akkertje naast die beiden is kabouter Willy bezig. Hij mag ook geen zwaar werk doen, hij is ook geopereerd, niet door dokter Siepel, maar door dokter Knoflokianus.

Dan komt Henk naar Willy toe: "Zullen wij jouw aardappels ook in de grond stoppen?" Willy knikt blij, want hij zag er toch wel een beetje tegenop. Vijftig aardappels in de grond stoppen is toch wel een heel werk.

Hij bedankt na afloop de beide kabouters voor de

hulp. Op zijn fietsie gaat Willy terug naar het Kabouterdorp om zijn vrouwtje uitvoerig te vertellen over wat er voor hem is gedaan.

Zijn vrouwtje zegt terwijl ze in de pan roert: "Wat zijn er toch fijne kabouters op onze Kaboutevolkstuin hè".

(Echt gebeurd)

HEILIG WITLOF

Amulet

Witlof is bij ons een gewone wintergroente, maar ooit werd deze plant, toen nog als cichorei geteeld voor de wortel, gezien als een heilige plant.

Men beschouwde cichorei als de belichaming van de godin van de vegetatie, de liefvallige dochter van Moeder Aarde.

Met haar blauwe ogen (de bloemen) kijkt ze uit naar haar geliefde echtgenoot, de zon. Die bloemen werden daarom in de Middeleeuwen vaak verwerkt in liefdesamuletten, of jonge dames plukten ze en stopten ze in hun kleren om geliefden aan te trekken. Getrouwde vrouwen voegden bloemen toe aan het eten, zodat hun mannen hun trouw bleven.

Bij veel ouderen is de cichorei beter bekend als surrogaatkoffie in de oorlog, toen er geen echte koffiebonen meer te krijgen waren.

Witlof

Winterpostelein....

Winterpostelein komt veel bij onze volkstuincomplex "aanwaaien". De plantjes zaaien zichzelf enorm uit, ook omdat aan de kleine zaadjes een zogenaamd mierenbroodje zit. Dat is een ahangsel wat mieren als voeding gebruiken. Mieren slepen dit mee naar hun nest en verspreiden zo het zaad van de plant.

Het is zelfs te vinden in het dorp zelf, als je goed oplet... in de gemeentelandschappen groeien ze

daar ook. Neem die maar niet mee naar huis om er een gerecht mee te maken, want onze trouwe viervoeters helpen ijverig mee om ze water te geven!

Maar goed....wat is nu winterpostelein en wat kun je er mee? En hoe ziet het er uit.

Winterpostelein zijn kleine vlezig plantjes met blaadjes die op lepeltjes/schoteltjes lijken. Later komen er ook heel mooie kleine witte bloempjes aan.

Gezond

De hele plant is eetbaar, zit vol vitamines en is erg lekker. En het smaakt goed. Het bevat grote hoeveelheden mineralen: vooral calcium, ijzer, magnesium en kalium. Ook bevat het vitamines A, B en C, en E: de antioxidanten. Winterpostelein is een van de weinige groentes waar ook omega 3 in zit.

Hoe en wanneer zaaien, telen, oogsten

Winterpostelein is een heel gemakkelijke groente om te kweken en eenmaal in je tuin zaait het zich vanzelf wel uit.

Naam: Gewone winterpostelein

Zaaiafstand: ca 5 cm.

Zaaitijd: augustus/september met uitloop oktober, ligt beetje aan de weersomstandigheden

Hoogte: 10 – 20 cm.

Zaaidiepte: 0,5 cm – 1 cm.

Tijd tot oogsten: 4 – 8 weken.

Hoe oogsten

Na ongeveer 4 a 8 weken zijn de plantjes klaar voor de eerste oogst. Je knipt gewoon heel gemakkelijk de blaadjes bij de grond af. Als je een centimeter van de steeltjes laat staan groeit er telkens weer nieuw blad. De witte bloempjes en de stengels zijn ook eetbaar!

Hoe gebruik je de winterpostelein?

De jonge blaadjes kun je gebruiken in salades, broodje gezond.

Ouder blad, de stengels en de bloempjes zijn lekker in groene smoothies, roerbakmenu's of door een lekkere aardappelstamp.

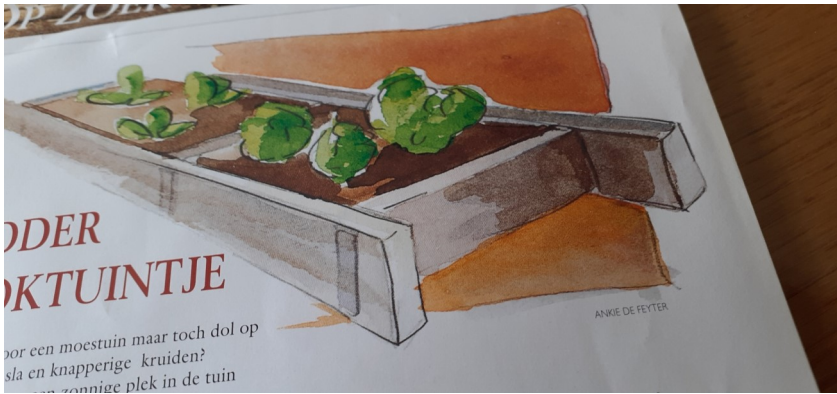
Als je googelt op recepten winterpostelein kom je vast veel inspiratie tegen.

Kortom voor elk wat wils!

*Ze stak één voor één haar ogen uit,
Vilde hem toen met gemak
En gooide hem daarna met een plons...

Bij de aardappelen in de bak*

LADDERTUINTJE

Als je nog ergens een oude ladder hebt (groot of klein) dan kun je er een mooi kruidentuintje van maken.

Leg de ladder op een plek waar je nog wat ruimte hebt en breng tussen de sporten tuinaarde of potgrond aan. In elk perkje wat anders. Je kunt zaaien of jonge plantjes kopen. Als de ene lichtung groente op is, kun je weer andere groenten potn of zaaien.

Het gaat vast goed, maar je moet wel een oude ladder (laddertje) hebben.

(Afbeelding uit Landleven)

Dank

Het is alweer even gelden, dat wij op 28 maart ons 60- jarig huwelijksjubileum mochten vieren.

Verrast waren wij , dat wij zoveel kaarten, bloemen en telefoontjes , mochten ontvangen.

Heel hartelijk dank hiervoor

Willem en Tineke de Boer

DE ONTDEKKING VAN DE POMPOEN

Weinig mensen weten het, maar Columbus ontdekte tegelijk met Amerika ook de pompoen.

Op 3 oktober 1492 noteerde hij voor het eerst iets over deze onbekende plant in zijn dagboek toen hij Cuba aandeed.

In Noord- en Zuid-Amerika was de pompoen al een belangrijk voedingsgewas, naast mais en bonen.

In de 16e eeuw kwam de teelt voor het eerst naar Europa en sinds die tijd zijn er allerlei vormen van cultuur, variërend van courgettes en eetbare pompoe- nen van soms wel honderden kilo's zwaar.

EET VAKER UIEN

Uien zijn gezonde smaakmakers. Ze bevatten veel waardevolle voedingsstoffen, waaronder B2, B6, B11, C en de mineralen kalium, calcium, fosfor, magnesium, ijzer, koper en zink. Daarnaast is uit onderzoek gebleken, dat iemand die regelmatig uien eet, het risico om te sterven aan hart- en vaatziekten er flink door verkleint. Dat komt waarschijnlijk doordat uien een hoog gehalte aan quercetine bevatten. Dit antioxidant vermindert ontstekingen in de bloedvaten en helpt slagaderverkalking te voorkomen.

Verder zijn ze rijk aan vezels en dat is weer goed voor onze darmen.

Het snipperen en of snijden van een ui is geen prettig klusje, omdat het vrijkomende zwavelgas de ogen doet tranen. Als u de uien een kwartiertje in de vriezer legt, ontsnapt er minder zwavelgas tijdens het snijden. Je kunt ze ook met een vochtig mes snijden, het zwavelgas valt dan op dat vocht in plaats van op de ogen.

GROENLOF

Een weinig bekende herfst- en wintergroente is **Groenlof**. Het is een bladgroente met spitse langwerpige kroppen en groeit op elke grondsoort. Voor deze groente is een lichte bemesting al voldoende. De plant is familie van de witlof, roodlof en andijvie en kan een klein beetje vorst verdragen. Daarom is ze zeer geschikt voor de najaarsteelt. Het is een makkelijke groente om mee te werken. Je zaait op een of meer regels en dunt ze later uit. Lees hiervoor de aanwijzingen op het zakje met zaad.

Zoals boven beschreven, is het familie van de *witlof*. Bij deze groente gaat het om kropjes die in het donker worden getrokken

Het andere familielid is de *roodlof*. Oorspronkelijk komt ze uit Italië en wordt onder de naam Radicchio rosso al eeuwen geteeld. Hwt is een variëteit van de wilde chichorei, net als witlof en heeft een bittere smak. Het is een bladgroente, die net zo groeit als een slakrop.

Hierbij een lijst van aardappelen, die min of meer resistent zijn tegen phytoftora.

Albert mager zal ook een lijstje maken van aardappelen, die helemaal resistent zijn tegen deze gevreesde aardappelziekte.

BELANGRIJKSTE RAS-EIGENSCHAPPEN PER SOORT																		
Onderstaande waarden zijn indicatief, kunnen afwijken door weersomstandigheden, grondsoort en bemesting.																		
RAS	Schil	Vroeg	Opbrengst	Sort	Kook	Geb	Cons.	Phytophthora	AM	Vatbaarheid			Knof	Ogen	Loof	Bewaar		
	kleur	heid	klei	zand	knol	type	ruik	waarde	loof	knol	ras	schurft	kring	st.bl.	vorm	ontw.	baarheid	
GLORIETTA	G	9,5	8,5	7	8	1~3	K	8	L9	K8	A	7	7	7	LO	9	7	1
ANNABELLE	G	9,5	8	7	7	1~2	S/K/F	9	L3	K5	A	5	7	7	LO	9	7	1
ANAIS	G	9,5	8	8	7	3~5	K	8	L7	K8	A	5	8	8	O	7	7	1~2
EERSTELING	G	9,5	5,5	6	5	2~4	K	7	L2	K3	-	4	4	6,5	LO	9	6	1
INOVA	G	9	8	7	8	2~3	K/B	8	L6	K7	A	6	7	8	OLO	9	7	1~2
FRIESLANDER	G	9	7	6	6	2~4	K/B	7	L5	K7	A	6	8	8	LO	9	7	1~2
TWINNER	G	8,5	7	6	7	2~3	K/B	7	L9	K7	A	5,5	7	7	O	7	7	1
DORE	G	8,5	5	5,5	5	4~6	K	8	L3	K7	-	4	8	7	RO	8	7	1
VITABELLA	G	8,5	8	7	6	1~3	K/B/F	7	L9	K9	A	8	7	6	O	7	6	1~2
PREMIERE	G	8,5	5,5	6	6	4~6	K	7	L4	K6	A	5	8	6,5	RO	7	7	1~2
ROSEVAL	R	8	5	4	5	1~3	S/K	9	L3	K4	-	5	6	6	LO	8	7	1~2
GLORIA	G	8	5	6	6	3~5	K	7,5	L3	K7	A	6	7	7,5	LO	7	7	1~2
OBAMA	G	8	7	6	7	2~4	K/B	7	L7	K7	A	7	7	7	LO	8	7	1~2
PAREL	G	7,5	6	6	5	5~7	K	8	L4	K9	-	4	8	7	RO	6	7,5	1~2
GOURMANDINE	G	7,5	6	5	6	1~2	S/K	9	L5	K5	-	5	5	8	LO	9	6	1~2
LEKKERLANDER	G	7,5	6	5,5	5	4~6	K	7	L4	K8	-	6	8	4	R	8	7	1~2
TRIPLO	G	7	8	7	7	2~3	K/B/F	7	L8	K8	A	6	6	7	O	7	7	2~3
ALOUETTE	R	7	7	6	8	2~3	K/B	7	L9	K9	A	7	7	8	LO	8	7	2~3
EIGENHEIMER	G	7	6	6	5	5~7	K	9	L4	K3	-	4	5,5	6	O	5	7	1~2
KOOPMAN BLAUW	R	7	5	4,5	5	2~4	K	7,5	L5	K7	-	6	3	6	R	6	7	1~2
OTTENA	G	7	7	7	6	3~5	K	9	L6	K7	-	6	7	7	LO	7	7	2~3
ABBY	R	7	7	6	6	1~2	S/K	9	L5	K6	-	7	6	8	L	8	7	1~2
CHARLOTTE	G	7	7	6	7	1~2	S/K	9	L6	K7	-	4	6	7	LO	7	7	1~2
TENTATION	G	6,5	7	6	6	1~3	K/B	9	L9	K7	-	6	6	6	O	9	7	2~3
OTOLIO	G	6,5	7	6	7	2~4	K/B/F	8	L8	K9	A	6	6	6	O	8,5	7	2~3
DITTA	G	6,5	8	7	8	2~4	K/B/S	8	L6	K7	A	6	7	6	LO	8	7	2~3
CAROLUS	G-R	6,5	8	7	7	3~4	K/F	7	L9	K9	-	7	7	7	RO	7	7,5	2~3
SANTE	G	6,5	8	7,5	7,5	4~6	K/F	7	L5	K7	ABCD	5	5	7	RO	7	7,5	2
BINTJE	G	6,5	7,5	7	8	3~5	K/F	8	L3	K3	-	5	7,5	7	LO	7	8	2~3
LILY ROSE	R	6,5	6	5	6	1~3	K/F/S	8	L6	K6	-	7	7	8	LO	8	7	2
PURPLE RAIN	R	6,5	7	5	7	1~2	K/S	8	L6	K6	-	7	7	8	LO	8	7	2
MONALISA	G	6,5	8	6	7	2~3	K/F	8	L6	K8	A	5	7	7	O	9	7	2~3
CELEBRATION	R-G	6,5	7	6	8	1~2	K	8	L5	K8	-	8	7	6	O	6	6	2~3
NICOLA	G	6	8,5	7,5	7	2~3	K/F	7,5	L5	K8	A	7,5	5	7,5	LO	8	8	2~3
RATTE	G	6	6	5	5	3~5	K	8	L5	K5	-	6	6	7	L	6	6	2
CEPHORA	G	6	7	6	7	2~4	K/B/F	7	L9	K7	-	5	7	6	OLO	7	7	2~3
VITELLOTTE NOIR	P	6	6	5	5	2~4	K	7	L5	K5	-	6	5	7	L	6	6	2
CONNECT	G	6	7	6	7	3~4	K	7	L9	K9	-	8	7	7	RO	8	8	2~3
BILDSTAR	R	6	6	6	6	3~5	K	7,5	L4	K3	A	5	7	8	R	7	7	2~3
TITANIUM	G	6	7	6	8	3~4	K/F	8	L6	K6	A	6	7	6	RO	7	8	2~3
MOZART	R	6	7	6	8	2~4	K	7	L5	K7	A	7	7	9	O	8	7	2~3
ROSAGOLD	R	6	8	7	8	2~4	K/F	8	L5	K7	A	7	7	7	RO	8	7,5	2~3
SURPRISE	G	5,5	5,5	4,5	6	4~6	K	8	L7	K8	-	6	9	8	RO	7	7	2~3
SEVILLA	G	5,5	7	6	7	2~4	K/F	7	L10	K10	-	7	7	6	LO	9	8	2~3
IRENE	R	5	5,5	4	6	5~8	K	8	L6	K6	-	6	8	6	R	7	7,5	2~3
MICHELLE	G	5	7	7	7	2~3	K	8	L7	K9	A	8	7	7	LO	9	7	2~3
DESIREE	R	5	8	6	7	2~4	K/F	7	L6	K7	-	4	7	6	O	8	7	2~3
AGRIA	G	5	8	7	8	3~4	K/F	7	L5	K6	A	4	7,5	8	LO	8	8	2~3
SAYADA	R	4,5	7	6	8	2~3	K	8	L7	K7	A	8	7	9	LO	8	7	3
TEXLA	R	4,5	5	8	7	3~5	K	7	L10	K10	A	7,5	7,5	7	R	8	8	3
PASSION	G	4,5	9	8	8	2~4	K/B	8	L9	K8	-	5	6	6	LO	9	7	2~3
SARPO MIRA	R	4	8	7	7	2~4	K/F	7	L10	K10	A	6	7	7	LO	7	9	2~3
CAMMEO	G	4	9	8	7	2~4	K/B/F	8	L10	K9	-	8	6	6	O	9	7	3

Schilkleur: G = geel, R = rood, LG = lichtgeel, DK = donkergeel, P = paars.
 Vroegheid: 9 = zeer vroeg / 3 = zeer laat.
 Opbrengst / grondsoort klei / zandgrond: 9 = uitstekend, 8 = zeer goed, 7 = goed, 6 = redelijk, 5 = matig, 4 = slecht.
 Sortering knollen bij oogst: 9 = grote knollen, 7 = middelmatige, 5 = vrije kleine sortering.
 Kooktype: 8 = zeer melig/afkokend, 6 = vrij los/kruimig, 4 = redelijk vast/bakken en frituren, 2 = zeer vast/saladkartoffel en frituren.
 Consumptiegebruik: K = koken, B = bakken, F = frituren, S = Saladkartoffel/bakken.
 Consumptiewaarde: hoe hoger het cijfer, hoe beter gewaardeerd in smaak.
 Vatbaar Phytophthora: look (L) en knol (K). Hoe hoger het cijfer, hoe beter resistent.
 De waarden zijn gemiddelden en kunnen sterk afwijken door externe invloeden zoals weersgesteldheid, grondsoort, plantafstand, etc.
 Vorm: R = rond, RO = rondovaal, O = ovaal, LO = langovaal, L = lang.
 Vatbaarheid schurft in knol: 4 = zeer vatbaar, 5 = vatbaar, 6 = matig vatbaar, 7 = weinig vatbaar, 8 = resistent.
 Kringrigheid en stootblauw: hoe hoger het cijfer, hoe beter bestand hier tegen.
 Vlakheid ogen, schil, navel(steken): hoe hoger het cijfer, hoe vlakker en egaler de aardappel.
 Loofontwikking: hoe hoger het cijfer, hoe hoger het gewas.

DE COLORADOKEVER

Een plaag voor veel tuinters. Een plaag, die uit het buitenland afkomstig is.

.De soort kwam oorspronkelijk alleen voor in zuidelijk Noord-Amerika. Vanaf 1850 is de coloradokever

meegereisd met de aardappelplant, toen die over een groot deel van de wereld verspreid

raakte. In 1876 werd de Amerikaanse oostkust bereikt en na de Eerste Wereldoorlog kreeg de kever vaste voet aan de grond in Europa. Inmiddels omvat het verspreidingsgebied zo'n acht miljoen vierkante kilometer in Noord-Amerika en zes miljoen in Europa, Azië en Noord-Afrika. Biologen verwachten dat het verspreidingsgebied zich verder zal uitbreiden in gebieden in Azië, Afrika en in gematigde delen van het zuidelijk halfrond.

Er is van alles geprobeerd de kever uit te roeien: o.a. de planten met benzine overgieten en in brand steken

De kever werd aanvankelijk aangevallen met zeer giftige bestrijdingsmiddelen, zoals loodwaterstofsenaat ($PbHAsO_4$). De Nederlandse regering deelde in de jaren dertig 300 ton van deze stof uit aan agrariërs. Later werd het eveneens giftige calciumarsenaat gebruikt en nog later werd DDT toegepast; deze middelen mogen tegenwoordig niet meer worden verkocht. In de VS werd ook het gifti-

ge Veronesegroen (koperacetoarseniet) gebruikt. De coloradokever heeft tegen de meeste van deze insecticiden resistentie ontwikkeld. Naast insecticiden werd er ook geëxperimenteerd met andere stoffen om van de kevers af te komen, zoals water, zeep, chloorkalk en carbolzuur.

Verschillende Europese landen hebben grote aantallen kinderen en werklozen ingezet om coloradokevers van de aardappelvelden te rapen. Coloradokevers spoelden in Nederland soms in grote hoeveelheden aan op het strand. Ik kan me nog herinneren, dat e scholen aan de kust vrij kregen om de kevers te vangen. Ze werden door soldaten van de Nederlandse krijgsmacht met vlammenwerpers verbrand. Echter er was geen houden aan. De kevers kropen in het zand en waren voor de kinderen toen onzichtbaar.

Willem de Boer.

Foto's: Willy Heimeriks.

Alles voor uw dier, tuin en ruitersport!

**VAN DER GRAAF
DE MOLEN**
dier tuin en ruitersport

WE ZIEN U GRAAG

IN ONZE WINKEL!

VAN DER GRAAF DE MOLEN HOOFDVAART 97, DEDEMSVAART (0523) 612484
INFO@VANDERGRAAFDEMOLLEN.NL WWW.VANDERGRAAFDEMOLLEN.NL

Meijer

STEGERENSALLEE 67, 7701 PK DEDEMSVAART tel 638465

HET ADRES VOOR CONSUMPTIEAARDAPPELEN

Van teler naar consument, doorlopend verkrijgbaar

POOTAARDAPPELEN

Diverse soorten

KUNSTMEST

Verder verkoop van:

KLOMPEN, LAARZEN EN SCHOENKLOMPEN

Alles tegen **BETAALBARE PRIJZEN**

MEIJER

Stegerensallee 67

Tel. 638465

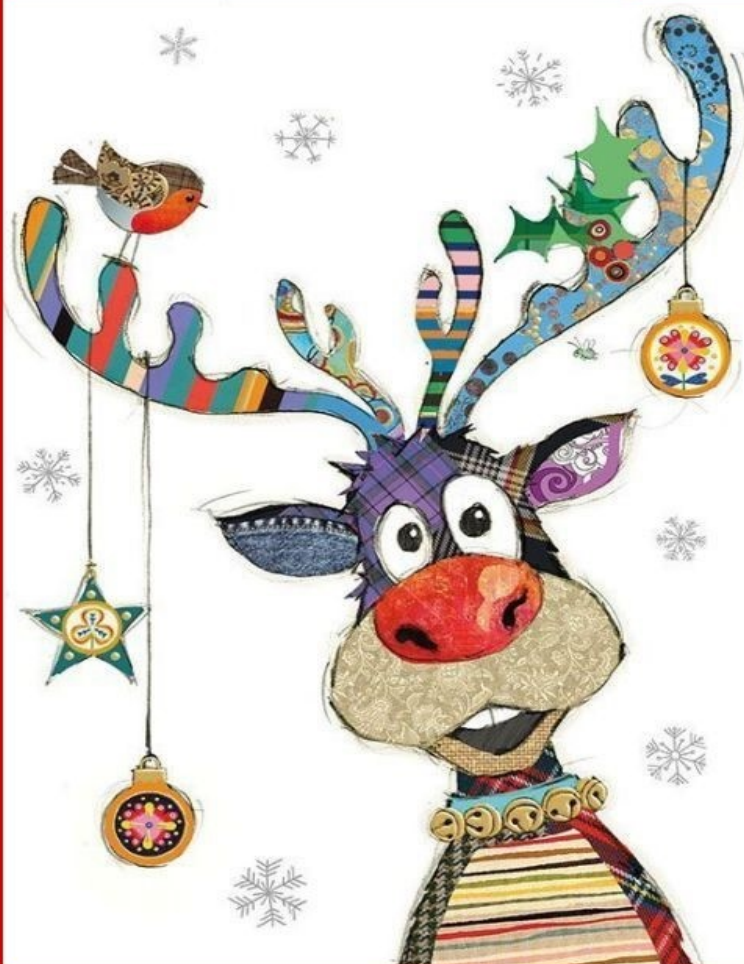
welkoop

- De winkel voor tuin en dier
- Deskundig advies
- Dichtbij en vertrouwd
- Altijd vriendelijke en behulpzame medewerkers

BALKBRUG

moienweg 9
Tel: 0523 - 656441

We wensen iedereen
fijne feestdagen
en
een goed en gezond
2022!

hartelijke groeten van
de redactie